

1^ο Γενικό Λύκειο Καλαμάτας

έτος ιδρύσεως 1861

² Το έμβλημα του Σχολείου φιλοτεχνήθηκε από τον καθηγητή κ. Μιχάλη Μανωλακάκη

Η δημιουργία του 1^{ου} Γυμνασίου Καλαμάτας

Η προσπάθεια για τη δημιουργία του 1^{ου} Γυμνασίου² Καλαμάτας ξεκινά από τη συνεδρίαση του Δημοτικού συμβουλίου της πόλης, στις 28 Φεβρουαρίου του 1857.

Ιωάννης Κυριακός
3^{ος} Δήμαρχος Καλαμάτας
1841-1857

Την ανάγκη δημιουργίας του σχολείου εκθέτει ο Δήμαρχος **Ιωάννης Κ. Κυριακός** (από τους πρωταγωνιστές της απελευθέρωσης της Καλαμάτας στις 23 Μαρτίου του 1821) στο δημοψήφισμα του Δημοτικού συμβουλίου, όπου μεταξύ των άλλων αναφέρονται:

"Ο Δήμαρχος επρότεινε ότι ενώ εκ του νομού Μεσσηνίας, ως εκ των παραγομένων προϊόντων το Δημόσιον ωφελείται ουκ ολίγον, είναι λυπηρόν εξ άλλου να στερείται και σύστασις γυμνασίου εν τη πρωτεύουση αυτής, ενώ εις άλλους νομούς μη συνεισφέροντας αναλόγως υπάρχουν συστημένα τοιαύτα γυμνάσια και ότι ένεκα της ελλείψεως τούτου πλείστοι των νέων αναγκάζονται να αποδημώσι και να υποστώσι δαπάνας δυσαναλόγους εις την συντήρησιν και πρόσδόν των, ..."

Οι καλαματιανές εφημερίδες "ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ" και «ΜΕΣΣΗΝΙΑ» υποστηρίζουν ένθερμα τη δημιουργία του σχολείου. Αξίζει να σημειωθεί ότι η «ΜΕΣΣΗΝΙΑ» στην πρώτη σελίδα όλων των φύλλων της από 5 Νοεμβρίου 1860 μέχρι 29 Σεπτεμβρίου του 1861, επαναλάμβανε το στερεότυπο: «Ο ΝΟΜΟΣ ΕΧΕΙ ΑΠΟΛΥΤΟΝ ΑΝΑΓΚΗΝ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ».

Την υπόθεση της ίδρυσης Γυμνασίου στην Καλαμάτα συνεχίζει να προωθεί προς την κυβέρνηση και ο νέος δήμαρχος της πόλης αλλά συγχρόνως και βουλευτής **Θεόδωρος Ιωαν. Κυριακός**,

Στις 16 Φεβρουαρίου του 1861 ο τοπικός τύπος γράφει: " Ο Δήμος Καλαμάτας, πλήρης πεποιθήσεως ότι η Βασιλική Κυβέρνησις τάχιον θέλει αποκαταστήσει και ενταύθα Γυμνάσιον, εξέθεσε εις εργολαβίαν και το υπόλοιπον του τοιχίσματος του από πολλού δια Γυμνάσιον ανεγειρομένου δημοτικού καταστήματος".

Ήδη, από το 1857 είχε ξεκινήσει η κατασκευή μεγάλων έργων στην πόλη, όπως η αγορά τροφίμων, οι ναοί της Υπαπαντής, Αγίου Νικολάου και Αγίου Ιωάννου καθώς

² Ο διαχωρισμός του Γυμνασίου σε τριτάξιο Γυμνάσιο και τριτάξιο Λύκειο έγινε το 1964 επί κυβερνήσεως Γ. Παπανδρέου (υπουργός Παιδείας Λουκής Ακρίτας). Η δικτατορία του 1967 επανέφερε το θεσμό του εξατάξιου Γυμνασίου ενώ το 1976 με τη μεταρρύθμιση του Γ. Ράλλη επανήλθαν και διατηρούνται μέχρι σήμερα οι δύο κύκλοι σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Γυμνάσιο – Λύκειο). Για τη διαδρομή του ελληνικού σχολείου μετά την επανάσταση του 1821, διαβάστε το άρθρο <http://el.wikipedia.org/Σχολείο>

και ένα κτήριο στο Βόρειο τμήμα της πόλης, κάτω από το φρούριο, το οποίο προοριζόταν να αποτελέσει το νοσοκομείο της Καλαμάτας.

Το κτήριο βόρεια του ναού της Υπαπαντής και κάτω από το κάστρο (το σημερινό Δημοτικό Ωδείο της Καλαμάτας), στέγαζε το 1^ο Γυμνάσιο πάνω από μια εκατονταετία. Διακρίνεται η «περίφημη» σκάλα, την οποία ανεβοκατέβαιναν καθημερινά εκατοντάδες μαθητές των έξι τάξεων του Γυμνασίου.

υπόλοιπον του τοιχίσματος του από πολλού δια Γυμνάσιον ανεγειρομένου δημοτικού καταστήματος".

Οι μαθητές συγκεντρώνονταν για προσευχή στην πλατεία έξω από το κτήριο και στη συνέχεια εισέρχονταν από την εικονιζόμενη θύρα προς τις αίθουσες του ισογείου και του α' ορόφου.

από μέρος, που θα υποδείξει ο Δήμαρχος και οι επίτροποι... Οι επίτροποι θα δώσουν το ασθέσι σθησμένο στους λάκκους, τα ξύλα για τις σκαλωσιές, δύο φορτία κρασιού οκάδες 120, δέκα οκάδες μπαρούτι ... Για την εργασία οι εργάτες θα λάβουν τα χρήματα από το Δημοτικό Ταμείο - δρχ. 3 κατά τετραγωνικό τεκτονικό πήχυ ... "

Και ενώ η προθεσμία περνά χωρίς (βέβαια) το κτήριο να έχει τελειώσει, στις 23 Σεπτεμβρίου του 1861 με βασιλικό διάταγμα, που υπογράφει η αντιβασιλεύουσα Βασίλισσα Αμαλία γίνεται η σύσταση του πολυπόθητου Γυμνασίου της Καλαμάτας.

Με το ίδιο διάταγμα προβιβάζεται σε Γυμνασιάρχη ο καθηγητής Σύρου **Αριστείδης Κυπριανός**, μετατίθεται από τη Λαμία ο καθηγητής των Μαθηματικών **Κ. Μάτσας**, διορίζονται καθηγητές της ελληνικής και λατινικής φιλολογίας οι **Δημήτριος Πετρίδης** και **Ιωάννης Παντούρης**, διδάσκαλος της ιχνογραφίας ο **Θεμ. Δράκος** και μετατίθεται από την Αθήνα ο καθηγητής **Γ.Α. Βακαλόπουλος**.

Το κτήριο αυτό είχε αρχίσει να κτίζεται με πέτρες από τη γύρω περιοχή, παρέμενε όμως ημιτελές μέχρι τη στιγμή, όπου το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να μετατραπεί σε κτήριο του Γυμνασίου.

Η απόφαση ελήφθη για να "πιστεϊ" κατά κάποιο τρόπο η κυβέρνηση και να προχωρήσει στην έκδοση σχετικού διατάγματος για τη σύσταση του σχολείου. Στις 16 Φεβρουαρίου 1861 ο τοπικός τύπος γράφει: "Ο Δήμος Καλαμάτας, πλήρης πεποιθήσεως ότι η Βασιλική Κυβέρνησις τάχιον θέλει αποκαταστήσει και ενταύθα Γυμνάσιον, εξέθεσε εις εργολαβίαν και το

Πράγματι στις 12 Μαρτίου του 1861 ο δημαρχεύων πάρεδρος Θ. Χ'Καρτερούλης με ομάδα επιφανών πολιτών-επιτρόπων μεταξύ των οποίων και ο **Σύρος Αλεξανδράκης** συμφωνούν με συνεργείο **Λαγκαδιανών** μαστόρων (φημιζόνταν για την τέχνη τους) να εκτελεσθούν όλες οι αναγκαίες εργασίες για την αποπεράτωση του κτηρίου μέχρι τέλους Ιουνίου του 1861. Μεταξύ άλλων η συμφωνία προέβλεπε ότι:

"... οι κτίστες θα χρησιμοποιήσουν υλικό, όσον ευρίσκεται εκεί και ότι λείπει θα το φέρουν

Το κτήριο του Π. Μπενάκη, όπου φιλοξενήθηκε προσωρινά το πρώτο Γυμνάσιο.

Το σχολείο όμως δεν είναι ακόμα έτοιμο. Για το λόγο αυτό ο επιφανής πολίτης και πρώτος δήμαρχος της Καλαμάτας, **Παναγιώτης Μπενάκης**, παραχωρεί το μεσαίο πάτωμα του τριώροφου αρχοντικού του, για την προσωρινή στέγαση του 1^{ου} Γυμνασίου. Το αρχοντικό αυτό στέγαζε μέχρι το 2009 το Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας, πριν αυτό μεταφερθεί στο νέο του κτήριο.

Στις 7 Οκτωβρίου του 1861 έρχονται οι καθηγητές. Η "ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ" γράφει:

"...αφίχθησαν δια του ατμοκινήτου ο Γυμνασιάρχης Κυπριανός και οι καθηγηταί Παντούρης και Μάτσας υποδεχθέντες (sic) φιλοφρονέστατα και ενθουσιαστικώτατα παρά πάντων των συμπολιτών ημών με ανέκφραστον χαράν και αγαλλίασιν, παρακληθέντες υπό των επισημοτέρων να ξενισθώσιν εις τας οικίας των έως ου ευρεθούν οικίαi κατάλληλοι. Ούτω ο Γυμνασιάρχης και ο Παντούρης εξενίσθησαν υπό του Αρχιεπισκόπου, ο δε Μάτσας υπό του Παν. Μπενάκη. Καθ' όλην την εβδομάδα ταύτην επεσκέπτοντο καθ' εκάστην αυτούς πλείστοι της πόλεως ταύτης και άλλων μεριών της Μεσσηνίας".

Οι εγγραφές στο Γυμνάσιο αρχίζουν από τη Δευτέρα 9 Οκτωβρίου 1861...

Το πότε ακριβώς έγινε η μετεγκατάσταση του Γυμνασίου στο νέο κτήριο-καμάρι των Καλαματιανών δεν είναι απόλυτα γνωστό. Υπολογίζεται ότι έγινε το 1862. Ο Δήμος για την κατασκευή του Γυμνασίου δαπάνησε περισσότερα από 50.000δρχ.

Πηλίκιο, το οποίο φορούσαν υποχρεωτικά οι μαθητές του Γυμνασίου μέχρι τη δεκαετία του '60.

Η επίδραση της λειτουργίας του Γυμνασίου στην πνευματική ζωή της πόλης, τον περασμένο αιώνα ήταν σημαντική. Οι διαλέξεις των καθηγητών, οι πανηγυρικοί τους, οι εκδόσεις

τους καθώς και τα θεατρικά τους έργα συνέβαλαν, ώστε να δημιουργηθεί στην Καλαμάτα μια πνευματική παράδοση σπάνια για επαρχιακή πόλη. Ονομαστή ήταν και η βιβλιοθήκη του σχολείου, η οποία το 1901 αριθμούσε τρεις χιλιάδες τόμους και η οποία για ένα διάστημα ήταν ανοικτή για όλον το πληθυσμό της Καλαμάτας.

Το 1^ο Γυμνάσιο στεγάστηκε στο κτήριο αυτό μέχρι το 1973. Από το 1974 μέχρι το έτος 2000 μεταφέρθηκε στο κτήριο μεταξύ των οδών Φαρών και Κρήτης, το οποίο ήταν μέχρι τότε γνωστό ως «σχολή Παπαφλέσσα» και λειτουργούσε ως 1^ο Γυμνάσιο και 1^ο Λύκειο. Το έτος 2000, όταν Διευθύντρια του 1^{ου} Λυκείου ήταν η κ^α Αλεξάνδρα Βερράρου, το σχολείο μεταφέρθηκε στο καινούργιο κτήριο στη συμβολή των οδών

Το κτήριο της «Σχολής Παπαφλέσσα», το οποίο φιλοξένησε από το 1974 έως το 2000 το 1^ο Λύκειο. Στο ίδιο κτήριο στεγάζονταν επίσης το 1^ο Γυμνάσιο καθώς και το Εσπερινό Γυμνάσιο και Λύκειο.

Λυκούργου & Σπετσών.

Μεταξύ των αποφοίτων του 1^{ου} Γυμνασίου συγκαταλέγονται ο πρώην πρόεδρος της Δημοκρατίας Μιχαήλ Στασινόπουλος, ο πολιτικός και τραπεζίτης Σταύρος Κωστόπουλος, ο πρώην δήμαρχος Καλαμάτας και πρώην υπουργός Σταύρος Μπένος, ο βουλευτής Πέτρος Κατσιλιέρης, ο συγγραφέας και πρώην νομάρχης Παναγιώτης Φωτιάς, ο πρώην αντιπεριφερειάρχης περ. Πελοποννήσου Χρήστος Μαλαπάνης, οι αρεοπαγίτες Αντώνης Στασινός και Παναγιώτης Δημόπουλος, πολλοί καθηγητές πανεπιστημίων της Ελλάδας και του εξωτερικού μεταξύ των οποίων η Τζένη Κουρέα - Κρεμαστινού και ο Μιχάλης Μερακλής καθώς και ο γνωστός μουσικός Ιωάννης Χρυσομάλλης (Yanni).

Διευθυντές του Σχολείου από το 1949

Περίοδος	Διευθυντής
1949 - 1956	Τετραδάκος Περικλής
1956 - 1958	Αργύρης Παναγιώτης
1958 - 1961	Λιανός Άγγελος
1961 - 1962	Τσώνης Ανδρέας
1962 - 1964	Κουρέας Ευστάθιος
1965 - 1969	Τσώνης Ανδρέας
1969 - 1971	Κατσιλιέρης Ιωάννης
1971 - 1972	Γιαννόπουλος Ιωάννης
1972 - 1975	Παπαμερκουρίου Μερκούριος
1975 - 1976	Κοκορόγιαννη Ελένη
1976 - 1978	Βρυώνης Βασίλειος
1978 - 1986	Κουτσοδημητροπούλου Χαρίκλεια
1986 - 1992	Αποστολόπουλος Κωνσταντίνος
1992 - 1997	Νίκας Βασίλειος
1997 - 2003	Βερράρου Αλεξάνδρα
2003 - 2007	Καράμπης Νικόλαος
2007 - 2011	Παναγάκου Αθηνά
2011 - 2017	Λιακέας Γεώργιος

Παλιές φωτογραφίες από την ιστορία του Σχολείου

Σύλλογος των καθηγητών του έτους 1954-55. Διακρίνονται μεταξύ των άλλων: Ο διευθυντής Περ. Τετραδάκος (1), ο φυσικός Λεωνιδόπουλος (2), ο φιλόλογος Φωτέας (3), ο φιλόλογος Ιω. Κατσιλιέρης (4), ο φυσικός Ανδρέας Τσώνης (5) και ο γυμναστής Γ. Ζουζανέας (6).

Ο καθηγητής Λεωνιδόπουλος παραδίδει το μάθημα της Χημείας στο μαυροπίνακα

Σχολικό έτος 1963-64. Στη φωτογραφία του συλλόγου των καθηγητών, διακρίνονται μεταξύ των άλλων, ο διευθυντής Ιω. Κατσιλιέρης (1), ο γυμναστής Βασ. Μουρδουκούτας (2), ο μαθηματικός Ιω. Καλογερέας (3), ο φιλόλογος Π. Μιανιάτης (4) ο φιλόλογος Ιω. Τσελίκης (5), ο μαθηματικός Αν. Πατρινός (6), ο θεολόγος Παπαϊωάννου (7) και η φιλόλογος Γεωργία Κοκορόγιαννη (8).

Ο γυμναστής Γ. Ζουζανέας οδηγεί την παρέλαση των μαθητών του 1^{ου} Λυκείου στην οδό Αριστομένους.

Σχολ. έτος 1968-69 - τελετή του αγιασμού. Πρώτος από αριστερά ο θεολόγος Παπαϊωάννου και δίπλα του ο φιλόλογος Γεώργιος Ντυμένος. Στο κέντρο, ο Ιω. Καταλιέρης και οι φιλόλογοι Ιω. Τσελίκης, Ν. Βλάσης, Τελευταίος δεξιά, ο διευθυντής Ανδρέας Τσώνης και δίπλα του ο γυμναστής Βασ. Μουρδουκούτας.

Σχολ. έτος 1968-69. Οι μαθητές παρακολουθούν την τελετή του αγιασμού από τον ιερέα του ναού της Υπαπαντής Κ. Καίσαρη.

Εκδρομή του 1^{ου} Λυκείου στη Ζάκυνθο. Στο κατάστρωμα του πλοίου, ο καθηγητής των μαθηματικών Λεωνίδα Μπουγάς με μαθητές της Α' τάξης Πρακτικού Λυκείου (σ.σ. η θετική κατεύθυνση εκείνης της εποχής). Διακρίνονται από αριστερά προς τα δεξιά οι μαθητές: Γιώργος Λιακέας, Μιχάλης Βραχάτης, Γιώργος Χρυσομάλλης, Γιώργος Χειλάς και Παναγιώτης Κατσαφάδος.

Σχολικό έτος 1975-76. Μαθητές και καθηγητές στην είσοδο του σχολείου (κτήριο «Παπαφλεσσα»). Διακρίνονται οι εκπαιδευτικοί Κοκορόγιαννη Ελ.(1), Καρακαϊδός Ιω. (2), Μπουγάς Λεωνίδα(3), Καράμπελας Νίκος(4), Κότσια Γεωργία(5), Παπαδόγιαννη Γεωργία (6), Μπίτσικας Αναστάσιος (7).

Έτος 1986. Μεταφορά του σχολείου σε λυόμενα λόγω των σεισμών. Διακρίνονται από αριστερά προς τα δεξιά: Τσακόπουλος Λάκης / μαθηματικός (1), Καράμπελας Νίκος /καλλιτεχνικών (2), Σούμπλης Μιχάλης / μαθηματικός (3), Ζαχαράκης Κώστας / επιστάτης (4), Αποστολόπουλος Κών/νος /μαθηματικός- Διευθυντής του Σχολείου (5), Μπουγάς Λεωνίδα/μαθηματικός (6), Καούνης Κούλης /Οικονομολόγος (7), Ροϊδάκη Λαύλα / φυσικός (8), Νικοπούλου Μαρία /φυσικός (9), Βερράρου Αλεξάνδρα / φυσικός (10), Μπίτσικας Τάσος / θεολόγος (11).

Ιούνιος του 2000, φωτογραφία στα σκαλιά του κτηρίου «Παπαφλέσσα» λίγο πριν τη μεταφορά στο καινούργιο σχολείο. Στο κέντρο η διευθύντρια Αλεξάνδρα Βερράρου (1) και οι υποδιευθύντριες Νικοπούλου Μαρία (2) και Λυκαυρέζου Ελένη (3). Από αριστερά προς τα δεξιά διακρίνονται οι Ντίνα Ελένη (4), Κουτουμάνου Τζένη (5), Γιαννακόπουλος Τίμος (6), Ζαφειροπούλου Ντίνα (7), Κακριδιών Κυριακούλα (8). Στην επάνω σειρά διακρίνονται οι Σπανός Γιάννης (9), Λυμπερόπουλος Χρίστος, Τσαγκαράκης Σταύρος, Καούνης Κώλης, Ανδρώνης Στέλιος, Κωνσταντέλας Γιάννης, Νικολακάας Δημήτρης, Μπολέτης Βαγγέλης, Παπαδόπουλος Τάκης, Τσακόπουλος Λάκης, Λύκος Αδάμ

Δευτέρα, 5-02-2001. Γίνονται τα εγκαίνια του νέου διδακτηρίου του 1^{ου} Λυκείου Καλαμάτας, 140 χρόνια μετά την ίδρυση του «Πρώτου Γυμνασίου». Διευθύντρια του Σχολείου, η κ^η Αλεξάνδρα Βερράρου (αριστερά στη φωτογραφία). Την καρδέλα κόβει ο τότε υπουργός Παιδείας Πέτρος Ευθυμίου.

Περισσότερα στοιχεία για την ιστορία του Σχολείου, μπορείτε να διαβάσετε στο βιβλίο:

